

Participatie van privé-eigenaars in natuurdoelen binnen natura 2000 in Vlaanderen

Jos Rutten

Agentschap voor
Natuur en Bos

Kenmerken project IHD

- Ontwikkelen inspraakstructuur GIHD: via ...
- Ontwikkelen inspraakstructuur SIHD: via...
- Opmaken GIHD: via ...
- Opmaken SIHD: via ...
- Uitvoeren (GIHD en) SIHD: via

→ Participatie

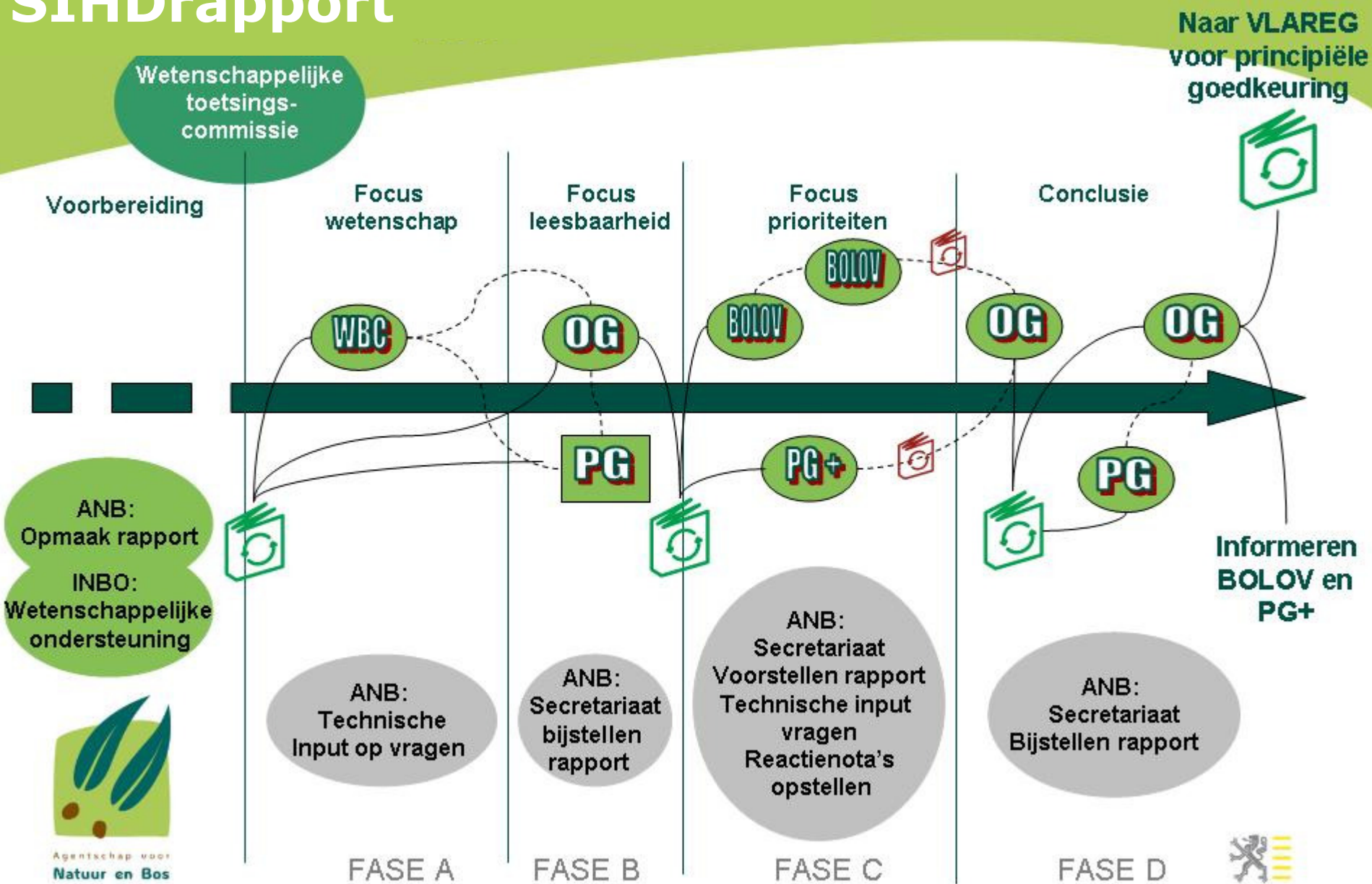
Agentschap voor
Natuur en Bos

- Maatschappelijk draagvlak verhogen
(vertegenwoordiging van privé-egenaars)

Wetenschappelijk onderbouwd !

Procedure inspraak SIHDrapport

Waarom zoveel participatie ?

- tijdsgeest veranderd tov Wet op Natuurbehoud in 1970 "overheid doet het beter" naar "samen levert betere resultaten"
- Flinke doelstelling :
 - vorken per habitat inzake omvorming en uitbreiding, bovenop actueel habitat
 - **Actueel: 40000 ha**
 - **Doelen: 40000 à 55000 ha waarvan ca. 8.000 – 10.000 ha nieuwe natuur**
- 1 actor kan dit niet alleen realiseren

! 34 SIHDRapporten: timing definitieve goedkeuring: december 2012

Maatschappelijke vragen (“kwesties”)

Kwesties = maatschappelijke vragen die een antwoord behoeven om doelen te kunnen realiseren

- Kalibratie: hoe zorgen we dat som doelen per SBZ in lijn ligt met gewestelijke doelen?
- Impact: wat is de impact van de sectoren op de doelen en welke inspanningen worden van de sectoren verwacht?
- Passende beoordeling: kan de passende beoordeling gericht zodra de doelen duidelijk zijn?
- Ruimtelijke planning: hoe worden doelen meegenomen in de ruimtelijke planning?
- **Implementatie: via welk proces en met welke instrumenten zullen de doelen gerealiseerd worden?**

Conclusies van conferentie

- Participatie is succesfactor voor draagvlak realisatie natuur
- Power sharing: verschillende partners maken samen proces en beleid – iedereen eigen rol
- Spanningveld van de betrokkenheid: niet iedere partner is voldoende bereikt (in het verleden)
- Bottum-up benadering is wenselijk en invulling vindt best zo plaats = beste garantie voor taloir-made benadering – maatwerk
- Logge administratieve procedures: verbeterpunten voor overheid

Inzet van instrumenten globale analyse en ervaring 1

Reminder: indeling

- sociale instrumenten (sensibilisatie, informatie, overleg)
- economische instrumenten (heffingen, subsidies, fiscale maatregelen, investeringen) (> 70)
- juridische instrumenten (wetgeving, vergunningen, passende beoordeling, handhaving)
 - sociale instrumenten + goede juridische kaders sleutels tot succesvolle inzet instrumenten

ALLE INSTRUMENTEN NODIG - EVENWICHT

Inzet van instrumenten globale analyse en ervaring 2

- instrumenten meestal verankerd in wetgeving
 - a) vaak ontworpen voor specifieke doelgroep/toepassing
 - b) geregeld redelijk complexe + telkens andere procedures + weinig flexibiliteit
 - c) specificiteit leidt tot mogelijkheid van “niet optimale afstemming”
- vrij horizontale, te weinig gebiedsgericht (op maat) en (op terrein) vaak verspreide en/of versnipperde inzet – geen optimaal resultaat
- perceptie van lage vergoeding en vrees voor “bestrafing” achteraf

Hoe privé stimuleren ?

Optimalisatie van economische instrumenten rond open ruimte = oefening – advies van de MINA-Raad. Ook hier: **participatiegedachte vanuit overheid: laat middenveld voorzet geven**

Ook ANB denkt na binnen overheidskader van **4 D**:

- **D**uidelijk (transparant, eenvoudig, weinig administratieve last)
- **D**oelgericht – resultaatgericht op terrein
- **D**oelmatig – kostenefficiënt = met zo weinig mogelijk middelen zoveel mogelijk resultaat
- **D**uurzaam – investeringen renderen voor langere termijn

Project Wetsintegratie van ANB

- gefaseerd integreren van bos-, natuur & (jacht- en visserij)-regelgeving;
- werken in eerste fase met prioritaire knelpuntmodules
- sommige erg relevant voor privé-eigenaars in Natura2000:
 - Multifunctioneel natuurbeheer (**geïntegreerd beheerplan**)
 - Stroomlijnen van afwijkingen, machtigingen, ontheffingen en vergunningen
 - Vereenvoudigen subsidiebesluiten
 - Functionaliteit van domeinen (**geïntegreerd domeinstatuut = doorbreken onderscheid bos en natuur**) voor natuur- en bosterreinen –domeinen ANB, optie: uitbreidbaar tot privé-terreinen – overleg met doelgroepen)
 - Evaluatie Soortenbesluit
 - Vereenvoudiging uitvoerings-BVR riviervisserij
 - Stroomlijning jachtregelgeving

Hoe privé stimuleren in Natura 2000 ?

ANB wil zoveel mogelijk Europese habitats + leefgebieden Europese soorten realiseren via

- principe: sterkste schouders dragen sterkste lasten – dus ook op eigen terreinen
- (dan)verschillende vormen van samenwerkingsverbanden - niet binnen kader van natuurrichtplannen.

WG implementatie: **2 projecten: hoe kunnen we natuurdoelen samen met partners realiseren**

- **A tiental proefprojecten**: antwoord op
- hoe belangrijke eigenaars en beheerders van bepaald gebied rond de tafel ?
- welke factoren bepalen of eigenaars deel van inspanning voor rekening willen nemen?
- vorm van akkoord over realisatie van doelen ?
- volstaan huidige instrumenten om doelen te realiseren of zijn bijstellingen nodig ?

Hoe privé stimuleren in Natura 2000 ?

- Via welke Vlaamse en Europese financieringskanalen kan realisatie IHD ondersteund worden?

ANB heeft 5 proefprojecten zelf in de steigers gezet, en in de meeste ook private eigenaars betrokken

4- 6 proefprojecten ook door socio-economische sectoren (landbouw, jagers, boseigenaars). Positief !

B: quick wins: 150.000 euro ter beschikking voor financiering aan snelle realisaties van vzw' bovenop zaken die via reguliere weg tot stand komen. 2 doelstellingen:

- sectoren intern aan denken zetten over hun concrete bijdrage aan Natura 2000. Succes, bvb. jagers hebben in Vlaanderen de ecologische rapporten vastgenomen en nagedacht over zaken die ze zelf kunnen doen.

Hoe privé stimuleren in Natura 2000 ?

- debat aanzwengelen over duurzame, efficiënte investeringen in natuur + welke randvoorwaarden ingevuld moeten zijn, om te zorgen dat de bestede euro's maximaal renderen.

Doel : lessen trekken uit proefprojecten, quick wins en **advies MINA-Raad** tegen eind 2012 = moment waarop de SIHD definitief goedgekeurd worden.

Resultaat= duidelijk beeld welke middelen en maatregelen nodig zijn voor succesvolle implementatie.

Hoe privé stimuleren in Natura 2000 ?

Enkele vrijblijvende ideeën (lacunes ?) die nader overleg verdienen:

-Criteria Duurzaam Domeinbeheer = uitbreiding van CDB naar natuur en dit in combinatie met geïntegreerd beheerplan en optie vrijstelling van vergunningen;

- Convenanten op grote schaal met doelgroepen en/of administraties en/of besturen om doelen in bepaald gebied te realiseren, met aandacht voor over optimale mix van instrumenten die voldoet aan toetsingskader 4 D en met iedereen meest geschikte rol

Een afsluiter van Jan Wolkers

De Boomkikker

Wie kan mijn groene vel
Rimpelend van angst
Beschermen
Tussen de stekelige bermen
Van bramen
Ben ik verlaten
Als een juweel
Van marsepein
Wie helpt mij eeuwig en voor even
Te overleven

